

Länsstyrelsen Stockholm

Översänds endast per e-post till
stockholm@lansstyrelsen.se

Ärendets diarienummer 46777-2023

Yttrande om allmänna vattentjänster för Hasseludden ■■■■

Med anledning av länsstyrelsens föreläggande den 19 september 2023 om yttrande över begäran om kommunalt vatten för fastigheten Hasseludden ■■■■ Nacka kommun, ("Fastigheten") inkommer Nacka kommun ("Kommunen") med följande yttrande.

Fastigheten ingår inte i ett större sammanhang enligt 6 § LAV

Av 6 § lagen om allmänna vattentjänster (LAV) följer att om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för viss befintlig och blivande bebyggelse ska kommunen bestämma verksamhetsområde och tillse att behovet av va-anläggning tillgodoses. En förutsättning för kommunens utbyggnadsskyldighet enligt 6 § LAV är att va-frågorna ska ordnas i ett större sammanhang.

Enligt förarbetena till LAV är grundprincipen att det krävs 20-30 närliggande fastigheter för att det ska anses föreligga ett större sammanhang. Fastigheten ligger tillsammans med fyra andra villafastigheter och Yasuragi spahotell avskilt i förhållande till närliggande befintlig bebyggelse. Ett vårdboende är under uppförande cirka 200 meter från Fastigheten. Utöver vårdboendet ger aktuell detaljplan för området inte möjlighet till ytterligare bebyggelse. Marken runt Fastigheten utgörs av övriga närliggande villafastigheter, Yasuragi spahotell, och i övrigt naturreservat. Nordväst om Fastigheten ligger havet. Se nedan karta över området (figur 1). Enligt Kommunens uppfattning kan Fastigheten inte anses ingå i ett sådant större sammanhang som avses i 6 § LAV och det föreligger därmed ingen utbyggnadsskyldighet för Kommunen. Fastigheten har dock en möjlighet att frivilligt ansluta sig till det kommunala VA-systemet såsom avtalskund.

Figur 1 – Fastigheten Hasseludden ■ markerad med röd ring

Behovet av en vattentjänst kan tillgodoses genom en enskild anläggning

Enligt 6 § andra stycket LAV ska, vid bedömning av behovet av att ordna vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang, särskild hänsyn tas till förutsättningarna att tillgodose behovet av en vattentjänst genom en enskild anläggning som kan godtas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön. Oaktat bedömningen huruvida Fastigheten kan anses ingå i ett större sammanhang enligt 6 § första stycket LAV, gör Kommunen gällande att behovet av vattentjänst för Fastigheten kan tillgodoses genom en enskild anläggning.

Fastighetsägarna till Fastigheten har i begäran om kommunalt vatten enligt LAV, skickad till länsstyrelsen den 13 september 2023, uppgett att den färskvattenbrunn som finns på Fastigheten har fungerat bra under de 23 år som nuvarande fastighetsägare har ägt Fastigheten, och att vattenkvaliteten har varit mycket god. Det kan tilläggas att i samband med detaljplanarbetet avseende vårdboendet, tillfrågades fastighetsägarna till Fastigheten om de ville ansluta sig till det kommunala VA-systemet, eftersom merkostnaden för att dra det kommunala vattnet ytterligare några hundra meter till Fastigheten, och de närliggande fyra fastigheterna, inte skulle vara så stor. Fastighetsägarna tackade dock nej till att ansluta sig till det kommunala VA-systemet, med motiveringen att det fanns en fungerande enskild anläggning på Fastigheten och att kostnaden för att ansluta Fastigheten till det kommunala systemet var för hög.

I begäran till länsstyrelsen påstår fastighetsägarna att Fastighetens tillgång till dricksvatten nu är förstörd som en följd av närliggande exploatering av vårdboendet. Utifrån den

utredning som gjorts av vattenkvaliteten är Kommunens uppfattning att vattnet i Fastighetens brunn inte är permanent förorenat på så sätt att behovet av vattentjänst inte kan tillgodoses genom den enskilda brunnen på Fastigheten. Kommunen hänvisar härvid till den utredning som Rejlers AB gjort av vattenkvaliteten, se rapport i bilaga 1.

Under perioden 16 juni 2021 till 18 oktober 2023 har fem vattenprover tagits i brunnen på Fastigheten. Prover har även tagits i intilliggande fastigheters brunnar, fyra vattenprover vardera. Första stickprovet togs i brunnen på Fastigheten den 16 juni 2021, innan markarbeten för vårdboendet och utbyggnad av väg påbörjades uppströms brunnen. Det andra provet togs den 28 juni 2022, även detta innan markarbetena hade påbörjats. Båda dessa prover visade på att vattnet i brunnen på Fastigheten var tjänligt med anmärkning med avseende på fluorid. Det tredje provet togs den 31 januari 2023 när markarbetena för vårdboendet hade påbörjats. Provet togs då fastighetsägarna uttryckt oro för sin brunn. Även vid detta prov var resultatet att vattnet i brunnen bedömdes som tjänligt.

Ett fjärde prov togs den 22 september 2023 efter klagomål från fastighetsägarna. Vattenprovet bedömdes denna gång som otjänligt på grund av hög blyhalt. I samma prov var halten mangan, kadmium, fluorid och turbiditet bedömda som tjänligt med anmärkning. Ett uppföljande femte vattenprov togs den 18 oktober 2023. Då bedömdes vattnet tjänligt med anmärkning med avseende på uran, turbiditet, odlingsbara mikroorganismer och koliforma bakterier.

Halten uran var även i tidigare prover relativt hög (25-28,7 µg/l), men under gränsen för tjänligt med anmärkning. I det femte provet var uranhalten precis över gränsen till tjänligt med anmärkning (30,7 µg/l). I bergborrade brunnar finns ofta höga halter av naturligt förekommande ämnen, till exempel mangan, fluorid, kalcium, järn och uran. Uranhalten kan ha med berggrunden att göra, den kan variera med årstid och vattentillgång i berget. Vad gällde de förhöjda värdena mikroorganismer och bakterier kan det förklaras av att vattnet vid provtagningsstillfället inte användes och att omsättningen därmed var dålig, vilket i sin tur bidrar till tillväxt av bakterier.

Det senaste två vattenproverna som genomfördes efter att exploateringen av vårdboendet påbörjades ger således inte något entydigt besked om vattnet i brunnen är otjänligt på sikt eller inte. Som framgår ovan visade det senaste genomförda vattenprovet, den 18 oktober 2023, att vattnet var tjänligt, med endast anmärkning avseende vissa värden.

I rapporten från Rejlers AB, bilaga 1, framgår att det vid provtagningen av vattnet i brunnen på Fastigheten noterades skador vid öppningen till brunnen samt avsaknad av bra tätning och att den höga mängden av mikroorganismer tyder på påverkan från ytligt vatten. Rejlers AB konstaterar att då grannfastigheterna inte har upplevt problem med sitt dricksvatten eller förhöjda halter av samma parametrar inte uppmätts i dessa brunnar, inga förhöjda halter uppmätts i bäckvattnet som passerar arbetsplatsen och markarbetena på platsen

avslutades en lång tid tillbaka (ca 6 månader innan problemen med brunnen uppstod) tyder samtliga resultatet av vattenproverna på att problemen med brunnen på Fastigheten är orsakade av inläckage av ytvatten, troligtvis på grund av att brunnen är otät tillsammans med de höga nederbörds mängderna som förekommit under sommaren.

Utifrån utredningen från Rejlers AB bedöms markarbetena i samband med uppförandet av vårdboendet på fastigheten Hasseludden 1:79 inte ha påverkat grundvattnet nedströms området, utan problemen med brunnen på Fastigheten beror på brunnen som sådan. Rejlers AB:s rekommendation är att fastighetsägarna bör utreda inläckage av ytvatten i brunnen och förbättra brunnens tätning och/eller installera partikelfilter. Rejlers AB konstaterar att vattnet nu är tjänligt och kan användas men att brunnen bör ses över. Kommunen avser dock, oaktat Rejlers AB:s bedömning, att göra ytterligare vattenprov på vattnet i Fastighetens brunn för att följa upp om vattenkvaliteten återställs till de halter som förekom innan markarbetena för vårdboendet påbörjades. Kommunen utreder också olika lösningar som skulle kunna bli aktuella om det vid uppföljande provtagning skulle visa sig att vattenkvaliteten försämras. Under sommaren har Fastigheten tillgång till så kallat sommarvatten från det kommunala VA-systemet och en potentiell lösning, om vattnet vid uppföljande provtagning skulle visa sig vara otjänligt, är att anlägga en schakt för att skydda påkopplingen till sommarvattnet från frost och därmed kunna använda sommarvattnet under hela året. Ett annat alternativ är att ordna en vattentank.

Mot bakgrund av ovan gör Kommunen gällande att vattentjänsten för Fastigheten kan uppnås genom den befintliga enskilda anläggningen. Kommunen har därmed inte någon skyldighet enligt 6 § LAV att tillgodose behovet av vattentjänst för Fastigheten genom allmän VA-anläggning. Som nämnts ovan finns dock möjlighet för Fastigheten att ansluta sig till det kommunala VA-systemet som avtalskund.

Nacka dag som ovan

/Namn Namn/
Kommunstyrelsens ordförande
Nacka kommun

/Namn Namn/
Stadsdirektör
Nacka kommun

Bilagor

Bilaga 1 – Rapport från Rejlers AB 2023-11-13